

Häckfågelinventeringar inom Natura 2000 och LIFE-områden på Öland 2002 och 2004

Staffan Rodebrand

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

Förord

Den här rapporten sammanställer de häckfågelinventeringar som har utförts som en del av uppföljningen av utförda åtgärder i LIFE-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet*. Projektets mål är att arealen välhävdade, fuktiga och våta miljöer i det öländska odlingslandskapet ska öka.

Författaren är ensam ansvarig för innehållet i rapporten, ståndpunkterna behöver alltså inte representera länsstyrelsens synsätt.

Annigun Wedin

Projektledare för LIFE-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet*.

Foto på framsida
Strandskata med ungar. Foto: Staffan Rodebrand

Inledning

År 2002 och 2004 utfördes fågelinventeringar i några av Ölands sjömarker och inlandsvåtmarker. Dessa ingår i nätverket Natura 2000 och i LIFE-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet*. Totalt 18 områden spridda över Öland inventerades (Bilaga 1). Syftet med inventeringen var flera, dels att se sambanden mellan vegetation, hävdstatus och fågelfauna, dels identifiera lokaler för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter, samt att utvärdera restaureringsåtgärders effekter på fågellivet.

Inventeringsmetodik

Varje område besöktes vid minst fyra tillfällen under våren. Första besöket gjordes omkring den 25 april, det andra omkring den 10 maj, det tredje omkring den 25 maj och det fjärde omkring den 10 juni. Vid besöken noterades på inventeringskartor andfåglar (inkl. doppingar, gäss och svanar), vadare, måsar och tärnor, samt gulärla. Under inventeringarna har som regel även sothöna räknats. Som huvudmetod har revirkartering använts. Denna har kompletterats med parräkning och bokartering. Vid parräkning av andfåglar har stationära hannar räknats som par. Besöks- och revirkartor har upprättats för alla områden. Närmare uppgifter om inventeringsmetodik finns i projektets inventeringsinstruktion (Bilaga 2).

En översiktlig bedömning av hävden har gjorts för varje inventerat område. Här har betesdriften klassats i fyra grupper från välhävdad till saknad hävd.

Utvärdering och felkällor

Inventeringsprotokollen och kartorna har gått igenom av författaren och i några fall har inventerarnas bedömningar av antalet par/revir justerats för att få en så likartad bedömning som möjligt för hela materialet.

När det gäller felkällor och brister i materialet kan de delas upp i två delar.

Första delen gäller i vilken mån resultatet kan anses heltäckande och ge en riktig bild av delområdenas fågelbestånd. Endast fyra inventeringstillfällen under säsongen innebär att vissa arter (tidiga eller sena) egentligen bara får ett eller två tillfällen att bli registrerade. Dessutom kommer arter som är svårinventerade genom att de håller sig dolda förmodligen att bli underrepresenterade. Något säkert mått på områdets verkliga antal häckande fåglar räcker denna inventering inte till. För att få ett sådant skulle betydligt fler inventeringstillfällen behövas. Några av de områden som inventerats är också mycket välbesökta av ornitologer och en sammanställning av rapporter från dessa områden visar att en hel del har missats av inventerarna. Inventeringens mål var dock inte att göra en komplett kartläggning av de aktuella arternas numerär.

Andra delen gäller i vilken mån resultatet kan användas för jämförelser mellan inventeringsår, och se samband med vegetation, utförda röjningar och hävdstatus. Även i denna del gäller naturligtvis begränsningar i och med det låga antalet inventeringstillfällen, där framför allt tidiga och sent häckande arter riskerar att bli felräknade. När det gäller jämförelser mellan år och inom olika områden har detta dock mindre betydelse och det är i stället viktigt att olika inventeringar inom samma område är likartat utförda. Detta kan nog sägas vara fallet i den här inventeringen av två skäl. Det första är att alla inventerare är erfarna och har god kännedom om den lokala fågelfaunan. Det andra är att i de flesta fall har inventerarna varit desamma under de båda inventeringsåren.

En annan möjlig felkälla av betydelse kan vara olika uttydning av vad som räknas som revir, t.ex. för svårbedömda arter som enkelbeckasin och gravand. Här har författaren dock försökt rätta till detta genom en extra utvärdering. Gravänder förekommer ofta i de aktuella områdena, men säkra häckningsindicer är däremot få. Visserligen ses både par och hannar vilka skulle kunna räknas till häckfåglarna, men ofta samlar de sig i större grupper eller visar inte några areella revir vilket skulle kunna medföra att de blir förda till gruppen inte häckande. Bara ett fåtal revir blir belagda genom bofynd eller ungvullar och ofta får inventeraren göra en subjektiv bedömning av antalet revir, en bedömning som lätt kan skifta mellan år och olika inventerare. När det gäller enkelbeckasin kompliceras räkningen dels av stora spelområden som korsar andra revir, dels av att tillfälligt uppträdande beckasiner. Beckasiner som fortfarande är på flyttning norrut och riskerar att räknas in bland de häckande.

Eftersom inventeringen utförts under två skilda år är det viktigt att veta om dessa båda säsonger skiljer sig på något avgörande sätt. Dels vädermässigt under såväl vårflyttning som under häckningen (=inventeringsperioden), dels om förhållanden under såväl mellanliggande år som vintrar medfört avgörande skillnader. En översiktlig väderanalys har inte visat på några större skillnader mellan åren, medan däremot en kontroll av inventeringsdata från andra områden utanför denna inventering (på Öland och Gotland) har visat att 2004 måste betecknas som ett ovanligt gott år för framför allt de flesta vadare (Jan Pettersson muntligen).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*.
Akvarell av Peter Nilsson

Inventeringsresultatet

Antalet revir av aktuella arter per område, år och totalsummor redovisas i bilaga 3 (sid. 23) och 4 (sid 25). Eftersom fågelfaunan skiljer sig markant mellan strandängar resp. inlandsvåtmarker finns de olika kategorierna summerade var för sig. Av totalsummorna framgår att antalet revir ökat hos de alla flesta arterna från år 2002 till 2004. Summa 1223 mot 1500 revir. Ökningen är störst på strandängarna och något mindre i inlandsvåtmarkerna, se bilaga 5, sid 25.

Nedan följer först en artvis genomgång med kommentarer om de olika arterna numerär och jämförelser mellan inventeringsår och ett par äldre inventeringar. Därefter följer en områdesvis redovisning och diskussion där resultatet analyseras i förhållande till hävdstatus och de röjningsåtgärder som utförts. I inventeringen ingick även att identifiera lokaler för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter, varför något nämns om dessa under en särskild rubrik vid varje områdesbeskrivning. De arter som avses är de som anges i den senaste svenska rödlistningen av hotade och sårbara fåglar (Gärdenfors 2000). Dessutom har även medtagits de arter som anges i fågeldirektivet för Natura 2000 (Cederberg & Löfroth 2000). I dessa båda listor förekommer några arter som inte ingått i denna inventering, men som ändå förekommer i de aktuella områdena. I den mån förekomsterna är kända har de tagits med i redovisningen nedan. Det gäller brun kärrhök, ängshök, småfläckig sumphöna och pungmes. Törnskatan har däremot inte tagits med, men arten förekommer i eller intill samtliga aktuella områden.

Äldre inventeringar: För att få lite perspektiv på fågelförekomsten inom de aktuella områdena och över en längre tid har resultaten nedan jämförts med två äldre inventeringar som täckt motsvarande områden. Dels en våtmarksinventering från 1975-76 (Rodebrand 1979) som omfattade de aktuella inlandsvåtmarkerna, och dels en komplett strandängsinventering från 1988 (Ottosson, Johansson & Pettersson 1989). Flera andra inventeringar finns för speciella delområden, liksom ytterligare en komplett strandinventering från 1998 (Pettersson 2001). Jämförelser med resultat från dessa inventeringar finns längre fram under den områdesvisa presentationen.

Metodiken vid strandängsinventeringen 1988 var jämförbar med den som gällde för inventeringarna 2002-2004, medan våtmarksinventeringen 1975-76 var mer översiktlig och sannolikt registrerade en något lägre procent av det verkliga antalet häckfåglar än vad som gjordes 2002-2004.

Artvisa utvärderingar

Knölsvan *Cygnus olor*

Häckar både vid kusten och på inlandslokaler. Har ökat under de senaste årtiondena och även börjat häcka kolonivis. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 6 (1975-76), 8 (2002), 10 (2004).

Strandängar: 9 (1988), 18 (2002), 31 (2004).

Den stora skillnaden mellan 2002 och 2004 beror mest på att ovanligt få av de befintliga knölsvanarna av någon anledning inte gick till häckning 2002.

Grågås *Anser anser*

Häckar både vid kusten och på inlandslokaler. Har ökat kraftigt under de senaste årtiondena. Häckar tidigt och i inventeringarna är det oftast ungvullar som blir registrerade. Många misslyckade häckningar blir därför oräknade. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 5 (1975-76), 39 (2002), 38 (2004).

Strandängar: 28 (1988), 43 (2002), 56 (2004).

Av grågåshäckningarna 1988 avsåg 11 par som bedömdes häcka inom området vid Eckelsudde, medan inventeringarna 2002 och 2004 bedömde att de flesta grågäss som höll till i området häckade utanför inventeringsområdet.

Kanadagås *Branta canadensis*

Sentida invandrare på Öland som häckar med några få par i djupare inlandsvåtmarker och vid kusten. Under inventeringarna 2002 och 2004 räknades 4 resp. 3 par.

Vitkindad gås *Branta leucopsis* (ingår i fågeldirektivet)

Sentida invandrare på Öland med sin huvudsakliga förekomst på öar utmed öns nordöstra kust. Sedan några år häckar gässen i ökande antal även på den öländska fastlandskusten.

Vid strandängsinventeringen 1988 fanns endast 36 par på öarna Kårholm och Sillgrund och inga på strandängarna. Vid inventeringarna 2002 och 2004 räknades 35 resp. 78 par på de områden där inga fanns 1988.

Gravand *Tadorna tadorna*

En av de vanligaste änderna på Öland, men mycket svårtaxerad när det gäller antal revir/häckningar. Detta därför att boplatserna sällan hittas och de fåglar som ses inom ett inventeringsområde ofta inte räknas som häckare eftersom boplatserna av många inventerare bedöms ligga utanför inventeringsområdet. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 3 (1975-76), 9 (2002), 13 (2004).

Strandängar: 40 (1988), 27 (2002), 30 (2004).

Bläsand *Anas penelope*

Sällsynt häckfågel på Öland som kanske blir något överskattad med den inventeringsmetod som används. Under de båda inventeringsåren bedömdes 3 resp. 8 par finnas inom de aktuella områdena, samtliga på kustlokaler.

Snatterand *Anas strepera* (missgynnad enligt rödlistan)

Sparsam häckfågel på Öland, huvudsakligen utmed kusten. Under inventeringen räknades 5 resp. 6 par vilket för de aktuella områdena ligger i nivå med strandängsinventeringen 1988.

Kricka *Anas crecca*

Sparsam häckfågel på Öland som finns både vid kusten och i inlandsvåtmarkerna. Under inventeringen räknades 11 par i våtmarkerna båda åren, medan antalet utmed kusten ökade från 3 till 9 par. Vid våtmarksinventeringen 1975-76 fanns bara 4 par, medan däremot strandängsinventeringen 1988 gav 12 par i motsvarande områden. Totalt sett en oförändrad storlek på populationen, men med en lite annan fördelning på områden.

Gräsand *Anas platyrhynchos*

En av de vanligaste änderna på Öland som häckar både i inlandets våtmarker och på strandängarna.

Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 39 (1975-76), 65 (2002), 76 (2004).

Strandängar: 21 (1988), 40 (2002), 35 (2004).

Siffrorna indikerar en ökande population även om den mer översiktliga våtmarksinventeringen 1975-76 sannolikt underskattade beståndet.

Stjärtand *Anas acuta* (missgynnad enligt rödlistan)

En simand som stadigt minskar i antal på Öland och snart riskerar att försvinna helt som häckfågel på ön.

Under inventeringarna 2002 och 2004 hittades inga häckningar, medan 9 par fanns i motsvarande områden vid räkningarna 1975-76 och 1988.

Årta *Anas querquedula* (sårbar enligt rödlistan)

Sparsam häckfågel på Öland som finns både vid kusten och i inlandsvåtmarkerna. Under inventeringen

räknades 2 par på strandängarna båda åren, medan antalet i inlandsvåtmarkerna ökade från 7 till 10 par.

Vid våtmarksinventeringen 1975-76 fanns 8 par, medan däremot strandängsinventeringen 1988 gav 6 par i motsvarande områden. Totalt sett en svag minskning eller en i stort oförändrad storlek på populationen, men med en lite annan fördelning på områden.

Skedand *Anas clypeata* (missgynnad enligt rödlistan)

En av de vanligare änderna på Öland som finns både vid kusten och i inlandsvåtmarkerna. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 11 (1975-76), 8 (2002), 12 (2004).

Strandängar: 15 (1988), 11 (2002), 9 (2004).

Skedanden förefaller ha ett stabilt bestånd på Öland.

Brunand *Aythya ferina* (sårbar enligt rödlistan)

Sparsam eller sällsynt häckfågel på Öland, huvudsakligen i djupare inlandsvåtmarker. Under inventeringen räknades 6 resp. 7 par vilket motsvaras av 4 par i de aktuella områdena vid inventeringarna 1975-76.

Vigg *Aythya fuligula*

En av de vanligare änderna på Öland som finns både vid vissa delar av kusten och i inlandsvåtmarkerna.

Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 30 (1975-76), 20 (2002), 26 (2004).

Strandängar: 2 (1988), 3 (2002), 0 (2004).

Inga större förändringar i totalantalet, men viggan har försvunnit som häckfågel på några platser och i stället ökat på andra, något som åtminstone delvis hänger ihop med viggens förkärlek till skrattnåskolonier.

Ejder *Somateria mollissima*

Vanlig och spridd häckfågel utmed kusterna, där den är speciellt talrik vid flikiga kustavsnitt och småöar. I inventeringsmaterialet 2002-2004 där 117 resp. 134 par räknades dominerar ön Kuten utanför Södviken. I detta delområde fanns endast 20 par fanns 1988 mot 105 resp. 110 under de senaste inventeringarna. För övriga områden tycks numerären ligga på samma nivå.

Svärta *Melanitta fusca* (missgynnad enligt rödlistan)

Sällsynt häckfågel utmed kusten som stadigt har minskat i antal under senare år. Häckar sent på året och blir därför lätt underskattad vid de inventeringsmetoder som använts här

Inget par noterades 2002 medan 6 par bedömdes häcka 2004. Vid strandängsinventeringen 1988 räknades 14 par på de berörda områdena.

Småskrake *Mergus serrator*

Sparsam häckfågel spridd utmed Ölands kuster. Under inventeringen räknades 2 resp. 5 par vilket för de aktuella områdena ligger långt under de 23 par som noterades vid strandängsinventeringen 1988.

Storskrake *Mergus merganser*

Sällsynt häckfågel på främst norra Öland. Vid inventeringarna noterades 2 par under bägge åren.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Sällsynt häckfågel på norra Öland. Vid inventeringen 2004 bedömdes 3 par häcka, medan arten saknades som häckfågel i de inventerade områdena 2002.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Sentida invandrare på Öland som häckar med några få par i djupare inlandsvåtmarker och vid kustnära våtmarker. Under inventeringarna 2002 och 2004 räknades 5 resp. 8 par.

Svarthakedopping *Podiceps auritus* (sårbar enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

Sällsynt häckfågel i inlandets våtmarker. Vid inventeringarna noterades 4 resp. 3 par, vilket kan jämföras med 7 par i motsvarande våtmarker 1975-76.

Sothöna *Fulica atra*

Tämligen allmän häckfågel på Öland som främst häckar i djupare inlandsvåtmarker och vid kustnära våtmarker. Under inventeringarna 2002 och 2004 räknades 51 resp. 63 par, vilket kan jämföras med 41 par vid inventeringarna 1975-76. De högre siffrorna på senare år beror på en ökning i områden där vattenytor tagits upp efter inventeringarna på 70-talet; Bårbykärrret, Alby-Triberga mosse och våtmarken i den sydöstra delen av strandängsområdet vid Högenäs.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Karaktärsfågel på strandängarna och en av Ölands vanligaste bofasta vadare. En av de vadare som har minskat mest under de senaste decennierna. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 29 (1975-76), 5 (2002), 7 (2004).

Strandängar: 51 (1988), 30 (2002), 31 (2004).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta* (missgynnad enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

En art som är extremt beroende av vattenståndet och inte visar rättvisa siffror vid inventeringar som dessa. Ganska många skärfläckor förekommer inom de inventerade områdena, men antalet bedömda häckningar under de två åren är endast 30 resp. 28.

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

En karaktärsart på välbetade marker. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 15 (1975-76), 12 (2002), 10 (2004).

Strandängar: 41 (1988), 53 (2002), 50 (2004).

En svag indikation på en minskning i inlandet och en ökning vid kusten.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* (ingår i fågeldirektivet)

Häckar bara marginellt i de inventerade områdena, dels nära våtmarkerna, dels vid vissa kustavsnitt. Vid inventeringarna noterades endast 2 resp. 1 par. Notabelt är att ljungpiparen saknades i Södvikenområdet där den häckat tidigare.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Ölands vanligaste bofasta vadare med ett brett val av häckningsbiotop. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 41 (1975-76), 57 (2002), 74 (2004).

Strandängar: 59 (1988), 95 (2002), 111 (2004).

Resultaten indikerar en ökning av beståndet över hela området, även om 2004 var ett exceptionellt bra år.

Sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina shinzii* (sårbar enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

En hotad art som troligen har minskat i antal. Inom de inventerade områdena bedömdes 5 resp. 6 par häcka. Alla utom ett på strandängarna. Vid de äldre inventeringarna fanns tre gånger så många.

Brushane *Philomachus pugnax* (ingår i fågeldirektivet)

Har tidigare häckat mer utbrett på Öland, men under de senaste decennierna har de flesta inlandshäckplatserna försvunnit och brushanen har även minskat kraftigt på norra Ölands strandängar. Vid inventeringarna hittades inga par alls 2002, medan det mycket glädjande fanns indikationer på 8 par 2004, samtliga på strandängarna. Vid de äldre inventeringarna fanns 6 par i motsvarande inlandsvåtmarker 1975-76 och 10 par på strandängarna 1988.

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

En av de vanligare bofasta vadarna på Öland och ofta en karaktärsart vid de mer igenväxta våtmarkerna. Dock svårinventerad och sannolikt underskattad i dessa inventeringar. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 45 (1975-76), 52 (2002), 64 (2004).

Strandängar: 21 (1988), 3 (2002), 15 (2004).

Resultaten tyder på ett i stora drag oförändrat bestånd.

Rödspov *Limosa limosa* (sårbar enligt rödlistan)

Sällsynt häckfågel inom de aktuella områdena. Under inventeringen noterades 1 resp. 2 par på en lokal. Rödspoven registrerades vid våtmarksinventeringen 1975-76 på fyra platser där den numer tycks vara utgången.

Storspov *Numenius arquata* (missgynnad enligt rödlistan)

Förekommer på Öland i många olika öppna biotoper, med de största antalen på strandängarna. Dock mer sällsynt i de områden som inventeringen omfattar. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 8 (1975-76), 2 (2002), 2 (2004).

Strandängar: 11 (1988), 4 (2002), 5 (2004).

Resultaten indikerar en minskning av beståndet över hela det inventerade området, främst i inlandet.

Rödbena *Tringa totanus*

En av de vanligaste vadarna på Öland. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 48 (1975-76), 47 (2002), 58 (2004).

Strandängar: 57 (1988), 51 (2002), 53 (2004).

Resultaten tyder på ett i stora drag oförändrat bestånd.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Sällsynt häckfågel på Öland. Ett revir noterades 2002.

Roskarl *Arenaria interpres* (missgynnad enligt rödlistan)

Sparsam häckfågel på strandängarna. Ett revir noterades på samma plats 2002 och 2004. Inventeringen 1988 gav 4 par inom motsvarande områden.

Skrattmå *Larus ridibundus*

En koloni i Alby-Triberga mosse räknade 122 resp. 155 par under inventeringsåren. Därutöver några enstaka par på tre andra lokaler i inlandet. Sedan 1975-76 har skrattmåskolonin i Stormaren försvunnit.

Fiskmå *Larus canus*

Den mest spridda av öns måsfåglar. Häckar med såväl enstaka par som i små kolonier. Jämförelser med äldre material ger följande värden för de inventerade områdena:

Inlandsvåtmarker: 17 (1975-76), 11 (2002), 12 (2004).

Strandängar: 38 (1988), 41 (2002), 52 (2004). Av de 38 paren 1988 fanns 23 vid Eckelsudde (mot 5 resp. 4 under 2002-2004). Med detta i beaktande tycks det som om fiskmåsen spridit ut sig på strandängarna under senare år.

Gråtrut *Larus argentatus*

Sparsam häckfågel på Öland som minskat i antal under senare tid. Under inventeringarna 2002 och 2004 fanns häckande gråtrutar bara på tre lokaler; vid Stormaren fanns 3 resp. 2 par, vid Eckelsudde 2 par 2002 och på Kuten 5 resp. 16 par.

Havstrut *Larus marinus*

Sällsynt häckfågel utmed de inventerade kustavsnitten, där 3 resp. 4 par registrerades.

Skräntärna *Sterna caspia* (starkt hotad enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

Sällsynt häckfågel på Öland. Ett par fanns på Kuten 2004.

Silvertärna *Sterna paradisaea* (ingår i fågeldirektivet)

Den vanligaste tärnan på Öland med en spridd förekomst utmed kusterna. Under inventeringarna 2002 och 2004 räknades 12 resp. 28 par, vilket ligger i nivå med inventeringen 1988 (25 par).

Småtärna *Sterna albifrons* (sårbar enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

Småtärnan är sparsamt spridd utmed kusten och de 4 resp. 2 par som registrerades vid inventeringarna ligger i nivå med inventeringen 1988.

Svarttärna *Chlidonias niger* (sårbar enligt rödlistan, ingår i fågeldirektivet)

En hotad art som har minskat i antal. Inom de inventerade områdena bedömdes 5 resp. inget par häcka under de två inventeringsåren. Under inventeringarna 1975-76 fanns 12 par inom de aktuella våtmarkerna.

Sydlig gulärta *Motacilla f. flava* (missgynnad enligt rödlistan)

Sällsynt häckfågel vid våtmarker och på strandängar. Endast 1 resp. 3 revir noterades under inventeringarna.

Områdesvisa utvärderingar

För de 18 inventerade områdena utgörs underlaget av, förutom själva fågelinventeringen, inventernas bedömning av beteshävd, deras förslag till vidare åtgärder, samt uppgifter från länsstyrelsen och markägarna om röjningsinsatser och djurhållning. Vidare har ett flertal tidigare områdesvisa fågelinventeringar använts för jämförelser och analyser.

Höganäs orde NR

Utförda åtgärder: Röjningar av ffa enbuskar, slätter av våtmarken år 2002 (1 ha öppen vattenyta).

Betetryck: Betad av nöt. Huvudsakligen välbetat, men endast måttlig hävd längre in i buskmarkerna och längst ner i sydväst.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Resultat från fem inventeringar 1982 (Johansson 1983), 1988 och 1998 (Pettersson 2001) och 2002 samt 2004 visar i huvudsak på ett ökande fågelbestånd. Utförda röjningar, bra beteshävd och inte minst restaurering av våtmarken i sydväst tycks här ha slagit väl ut. Förutom nytillkomna arter som gråhakedopping, sothöna och småtärna så har även både svärta och strandskata hållit ställningarna. Jämfört med den äldre inventeringen från 1982 märks en nedgång i antalet revir hos både rödbena och strandskata. Dessutom fanns det då en mindre skrattnåskoloni (16 par) i området.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Årta och småtärna häckar i området. Dessutom missgynnade arter som skedand, svärta, storspov och skärfläcka. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom silvertärna.

Hallnäs

Utförda åtgärder: Ökat betetryck, lantbrukarna har utfört röjningar under år 2003.

Betetryck: Betad av nöt. Ett stort område med mycket växlande hävd. Medan de strandnära partierna i regel är väl hävdade, är många områden bara måttligt eller svagt hävdade.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Resultat från fyra inventeringar 1988, 1998, 2002 samt 2004 visar i huvudsak på ett ökande fågelbestånd. På plussidan finns ökning hos bl.a. gräsand, fiskmåsar och tofsvipa, medan strandskatan har lyckats hålla ställningarna. En del av detta kan förmodligen bero på röjningsarbetena, medan detta ännu inte helt har slagit igenom hos alla vadare p.g.a. ett ännu inte tillräckligt betetryck. Kärrsnäppan som fanns med 3 resp. 4 par under de båda första inventeringarna saknas däremot. Möjligen kan detta hänga samman med en kraftig ökning hos vitkindad gås. Dels både bland häckande par (0-6-18-66 under resp. inv.) och bland de stora flyttande flockar som finns kvar i området långt fram på våren. Dessa betar intensivt och uppehåller sig just på de platser som tidigare sydliga kärrsnäppan häckat på.

I området bör särskilt ön Kuten omnämnas. Denna kan bara räknas från olika håll på fastlandet och har bl.a. stora kolonier av mellanskarv och ejder. Den senare är svår att uppskatta antalet häckningar hos och här har en medelväg valts mellan att räkna kullar och antalet gudingar.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Skräntärna häckar de flesta år på Kuten och ofta häckar i området sydlig kärrsnäppa, rödspov och småtärna. Dessutom missgynnade arter som skedand, roskarl, storspov och skärfläcka. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom vitkindad gås och silvertärna.

Södviken NR, Hjälmsstad NR och Marsjö NR

Av inventerings-, såväl som redovisningstekniska skäl redovisas dessa tre små områden tillsammans som ett.

Utförda åtgärder: Röjningar av buskar, ffa enbuskar och träd (främst tall och björk).

Betetryck: Betad av nöt. Området i huvudsak välbetat.

Vy över havsstrandängarna i Södviks naturreservat. Foto: Martin Lagerlöf

Förändringar hos inventerade fågelarter: Resultat från fyra inventeringar 1988, 1998, 2002 samt 2004 visar på ett i mycket oförändrat häckfågelbestånd. De fåglar som försvann från 1988 till 1998 (kricka, ljungpipare, brushane, storspov och hälften av de häckande kärrensäpporna) har inte kommit tillbaka, men i stället har grågås tillkommit och en ökning noterats hos rödbena, strandskata och silvertärna. Det senare förmodligen som ett resultat av röjningsinsatserna.

Det går att jämföra materialet med en inventering som gjordes redan 1975 (Rodebrand 1975), då området fortfarande var mycket öppet och något mer vattenhållande än i dag. Märkbare skillnader i fågellivet från den tiden är bl.a. att det då fanns en hyfsad vitfågelkoloni på Skäret med 29 par fiskmåsar, 1 par dvärgmåsar, 2 par småtärna och 18 par silvertärna. Dessutom fanns fortfarande enstaka par av stjärtand, bergand och svärta. Intressant är att populationen av kärrensäppor inte var större 1975 än 30 år senare. Däremot fanns 1975 gulärkan med 6 par och hela 7 par roskarl, arter som helt saknas i området som häckfåglar i dag.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Sydlig kärrensäppa häckar kontinuerligt med några få par. Dessutom missgynnade arter som skedand och skärfläcka. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom vitkindad gås och silvertärna

Östra Väsby NR

Utförda åtgärder: Röjningar av buskar, ffa en- och slånbuskar och träd (främst tall och björk).

Betetryck: Betad av nöt. Välbetat, framförallt i de mer öppna områdena.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Resultat från fyra inventeringar 1988, 1998, 2002 samt 2004 visar på ett i mycket oförändrat häckfågelbestånd. Siffrorna pekar ändå på att röjningsarbetena haft en klart positiv effekt på beståndet av fr.a. tofsvipa, större strandpipare och silvertärna. Tidstypiskt har gråhakedopping (i den del av Alverviken som ingår i området), grågås och vitkindad gås tillkommit som häckfåglar under perioden, medan svärtan har försvunnit. Möjligen kan de nu allt mer öppna stränderna förklara en nedgång hos ejder och småskrake. Jämfört med den inventering som utfördes 1975 (Rodebrand 1975) har stjärtand, svärta, roskarl, småtärna och gulärka försvunnit, strandskatan minskat i antal, tofsvipan ökat, medan övriga arter visar tämligen oförändrade bestånd.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Sydlig kärrensäppa häckar kontinuerligt med något eller några få par. Dessutom missgynnade arter som skedand och skärfläcka. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom vitkindad gås, brushane och silvertärna. I Alverviken som delvis ingår i området häckar brun kärrhök de flesta år.

Knisa mosse NR

Utförda åtgärder: Rönjningar av enbuskar och träd (ffa björk), bränning av ag, norra delen har stängslats och området har fått återupptaget bete.

Betetryck: Betad av nöt. Måttlig hävd 2002 (djur bara i de södra delarna) och 2004 enligt inventerarna. Till säsongen 2003 stängslades den norra delen av reservatet och sattes i hävd efter närmare 20 års träda.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Fyra olika inventeringar inom området (1976, 1979, 2002 och 2004) visar endast på mindre skillnader. En del av dessa kan förklaras av olika noggrannhet (tidsinsats och antal besök), där inventeringen 1979 (Breife 1981) var den mest noggranna. Tre arter har försvunnit sedan 1970-talet; sothöna (1-5 par), strandskata (1) och större strandpipare (1-2). Den sistnämnda häckar dock fortfarande i området, men alldeles utanför den norra reservatsgränsen. Glädjande är dock en fördubbling hos tofsvipa och rödbena som under 2004 ökade med 2-3 par vardera jämfört med tidigare år. En ökning som med hänsyn till revirplaceringarna måste ses som direkt resultat av rönjningsinsatserna och det återupptagna betet.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer i dag endast ängshök, men tidigare har bl.a. svarthakedopping, ärta, kärnsnäppa och rödspov varit regelbundna häckfåglar. Kärnsnäppan och rödspoven kan tänkas återvända om ytterligare rönjningar utförs och betetrycket ökas ytterligare. Svarthakedoppingens och ärtans försvinnande kan bero på olika faktorer som en ändrad näringssituation (fiskförekomst), eller ett kraftigare predationstryck relaterat till uppväxande skogsdungar och/eller en försvunnen skrattnäskoloni. Bland övriga listade arter häckar tidvis även skedand, brun kärnhök och silvertärna.

Husvalla (exkl. Sillgrund)

Utförda åtgärder: Lantbrukaren har utfört rönjningar av enbuskmarker under år 2003.

Betetryck: Betad av nöt. Vålhävdad i strandzonerna, med ett avtagande betetryck lägre från stranden och i mer buskrika marker.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Området är mycket komplext med förutom kusten tre olika inlandsvätmarker (Greda vik, Strömsrums vik och Utholms vik) som helt eller delvis ingår i området. Dessutom har ön Sillgrund inte ingått i inventeringarna 2002 och 2004 vilket den gjorde vid strandängsinventeringarna 1988 och 1998. Eftersom ön hyser ett mycket stort fågelbestånd som starkt influerar berörda kustavsnitt, så blir det svårt att göra hållbara jämförelser för många arter. Ändå framgår det tydligt att rönjningar som utförts efter 1998 gett resultat med kraftiga ökningarna hos bl.a. rödbena och tofsvipa. Snatterand och storspov har tillkommit, och såväl grågås som gräsand har ökat i antal. Om de mycket grova rönjningar som utfördes 2003-2004 kunde kompletteras och utökas och de nyöppnade markerna ges ett tillräckligt betetryck finns goda utsikter för ytterligare bestandsökningar hos flera arter.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Fortfarande förekommer nästan årligen svarttärna i området (f.n. artens sista fäste på norra Öland), främst vid de tre inlandsvätmarkerna. En öppning av betesmarkerna invid och mellan Strömsrums vik och Utholms vik skulle sannolikt förbättra artens chanser att finnas kvar. Dessutom häckar missgynnade arter som skedand, snatterand, svärta, storspov och skärfläcka. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom vitkindad gås, brushane och silvertärna. I Utholms vik som delvis ingår i området häckar brun kärnhök de flesta år.

Djurstad träsk NR

Utförda åtgärder: Slätter av våtmarken.

Betetryck: Betad av nöt. Måttligt till svagt hävdad över stora ytor. Något bättre hävd i sydost mot Karse.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Hela sju olika inventeringar finns att tillgå för området (1976, 1979-81 (Ålind 1981), 1988 (Åkerman 1990), 1995 (Åkerman 1997), 2000 (Johan Petersson; rapport hos länsstyrelsen) 2002 och 2004). Relativt få par av berörda arter häckar i ett stort område, där skillnader i inventeringsintensitet, vattenstånd, slätter och djurhållning snabbt ger varierande siffror. Strandskata och gulärta tycks på senare tid definitivt försvunnit, medan både enkelbeckasin och tofsvipa visar ökande siffror. Två viktiga aspekter för områdets framtid som häckfågellokal för de inventerade arterna är beteshävden och tillgången till öppna vattenytor. Naturliga betesområden har tidigare funnits på träskets östra sida där igenväxande marker behöver röjas upp, och öppna vattenytor har senast funnits i träskets södra delar mot Törnstubbe. Ett område av Djurstads träsk storlek har potential att hålla ett betydligt större fågelbestånd än vad som nu är fallet.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer i dag endast ängshök, men tidigare har bl.a. ärta, kärnsnäppa och rödspov varit regelbundna häckfåglar medan svarttärna förekommit tidvis.

Möjligheterna att få tillbaka flera av dessa som häckfåglar i området får betecknas som goda om restaurering och tillräcklig beteshävd kan åstadkommas. Av övriga listade arter förekommer dessutom skedand, brun kärrhök, småfläckig sumphöna och pungmes de flesta år.

Petgärde träsk NR

Utförda åtgärder: Rójning av buskar och träd.

Betetryck: Betad av nöt. Måttlig hävd enligt inventerarna.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Hela åtta olika inventeringar finns att tillgå för området (1976, 1978 (Rodebrand 1979b), 1979-81 och 1988 (Åkerman 1993), 1995 (Åkerman 1997b), 2000 (Johan Petersson; rapport hos länsstyrelsen) 2002 och 2004). De flesta arter varierar mellan åren utan klara trender, där man dock kan spåra att de rójningsarbeten som emellanåt utförts haft positiva effekter på flera arter. När sedan rójningarna uteblir och igenväxningen sätter fart minskar bestånden. Under de aktuella 30 åren har dock arter som strandskata, rödspov och gulärta försvunnit, vilket speglar en övergång från betade översvämningsmarker till igenväxande invallade dammar. På de senaste åren har dock en central översvämningsyta tillkommit, vilket gynnat flera arter, bl.a. tofsvipa.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer i dag årta och ängshök, men tidigare har bl.a. svarthakedopping, brushane och rödspov varit regelbundna häckfåglar medan svarttärna förekommit tidvis. Möjligheterna att få tillbaka flera av dessa som häckfåglar i området får betecknas som goda om en mer genomgående restaurering (mer bestående bortgrävning av buskage och slyuppslag) och utökad beteshävd kan åstadkommas. Av övriga listade arter förekommer smådopping, skedand, snatterand, brun kärrhök, småfläckig sumphöna, storspov och pungmes de flesta år.

Södra Utmosen (Lenstads mossen)

Utförda åtgärder: Rójning av enbuskar.

Betetryck: Betad av nöt och häst. Vålhävdad bara på västra sidan. I övrigt svag eller måttligt bete.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Fyra olika inventeringar inom området (1976, 1980 (Fritz 1981), 2002 och 2004) visar endast på mindre skillnader. Åtminstone tre arter har försvunnit under de senaste årtiondena; stjärtand, brushane och svarttärna. Den senaste har länge varit en karaktärsfågel för våtmarken, men har på senare år visat sig allt mer sällan och har inte häckat här på flera år. Som på så många andra platser på Öland har grågåsen tillkommit som häckfågel under senare tid, men även rödbenan visar positiva siffror med en svag ökning under senare år.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer i dag endast årta, men tidigare har bl.a. brushane och svarttärna varit regelbundna häckfåglar. Båda arterna kan tänkas återvända om ytterligare rójningar utförs, betetrycket ökas ytterligare, uppschaktade vallar tas bort och vattenytor hålls öppna. Småfläckig sumphöna registreras de flesta år och dessutom förekommer missgynnade arter som skedand och snatterand.

Dröstorpmossen

Utförda åtgärder: Rójning av en- och tokbuskar runt mossen, så att strandzonen har breddats.

Betetryck: Betad av nöt. Vålhävdad enligt inventeraren.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Fem olika inventeringar inom området (1976, 1997 (Ålind 1997), 2000 (Åkerman 2000), 2002 (Waldenström 2003) och 2004) visar endast på mindre skillnader. Som vid många andra inlandsvåtmarker har strandskata och storspov försvunnit under perioden medan grågåsen har tillkommit. De senaste årens rójningar har förmodligen gynnat flera vadare som efter en nedgång efter 70-talet nu återfått sin numerär. Under äldre tider när området var ännu mer öppet och intensivt betat fanns även brushane, rödspov och kärrsnäppa i området.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer i dag mer eller mindre regelbundet svarthakedopping, årta och svarttärna. För att dessa skall finnas kvar är det viktigt att videbuskagen hålls tillbaka till förmån för bunkestarrtuvor. Av arter upptagna i fågeldirektivet förekommer dessutom skedand.

Frösslunda mossen

Utförda åtgärder: Ökat bete, bunkestarr har slagits. Åtgärder utförda år 2004.

Betetryck: Betad av nöt. Endast svagt till måttligt bete enligt inventeraren.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Tre olika inventeringar inom området (1976, 2002 och 2004) visar på tydliga förändringar under de senaste trettio åren. En ökad igenväxning och minskad betesdrift i

strandzonerna har medfört att många vadare liksom gulärta minskat i antal eller försvunnit. Samma gäller för doppingar, dykänder, sothöna och svarttärna där orsakerna förmodligen är andra. Här kan en förtätad vattenvegetation, ändrad födotillgång, och/eller ett ökat gäddbestånd vara tänkbara orsaker. Mest troligt är dock att nedgången beror på en ökad predation från främst duvhök och korp. Den på senare år allt högre och utbredda skogen på mossens östra sida härbärgerar duvhök som ett flertal gånger iakttagits jagande i mossen och även korparna jagar i området. I och med att skogen vuxit i höjd och även expanderat ut mot mossen har de häckande fåglarnas möjlighet till skydd minskat betydligt.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Tidigare har såväl svarthakedopping, rödspov och svarttärna förekommit mer eller mindre regelbundet. Arterna kan tänkas återvända om ytterligare röjningar utförs, betetrycket ökas ytterligare, och åtminstone de mer strandnära delarna av skogen på östra sidan tas bort. Ljungpipare som listats i fågeldirektivet häckar i anslutning till våtmarken.

Möckelmossen

Utförda åtgärder: Röjning av ffa tokbuskar, strandnära röjningar.

Betetryck: Betad av nöt och får. Vål hävdad på västra sidan och måttlig hävd på den östra.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Sex olika inventeringar finns att tillgå för området (1975, 1997 (Ålind 1997), 1998 (Åkerman 1998), 1999 (Ålind & Lindell 2001), 2002 och 2004). Möckelmossen avviker från andra inventerade våtmarker genom en positiv utveckling för de flesta vadare. Både strandkata och större strandpipare har hållit positionerna, tofsvipa, rödbena och storspov har ökat i antal och kärrsnäppan har tillkommit som häckfågel. Möjliga förklaringar till detta kan vara utförda röjningar liksom att de jordfattiga markerna runt mossen i samband med betesdriften förhindrat en igenväxning. Dessutom kan avsaknaden av träd- skogsmarker i närområdet ha medfört en mindre påverkan från predatorer. Annars har som på många andra håll stjärtanden försvunnit, medan grågåsen har etablerat sig.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer till och från årta, kärrsnäppa och svarttärna. En fortsatt betesdrift i området liksom strandnära röjningar bör ge även framtida förutsättningar för dessa arter. Av övriga listade arter förekommer skedand, brunand, ljungpipare, brun kärrhök och storspov de flesta år.

Bårbykärret

Utförda åtgärder: Ingen åtgärd.

Betetryck: Betad av hjort och får. Måttligt till väl hävdad enligt inventeraren.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Inte mindre än 12 olika inventeringar finns att tillgå för området (1975, 1977-1981 (Rodebrand 1981), 1992-1993 (Carlsson 1993), 1995 (Joelsson m.fl. 1995), 1999 (Carlsson & Wallin 1999), 2002 och 2004). Under de aktuella 30 åren har flera arter varierat i antal, både negativt i relation till igenväxning och ökad predation, liksom positivt i förhållande till öppnande av vattenytor och ökad betesdrift. Märkbare förändringar är att gråhakedoppingen vandrat in och uppenbarligen konkurrerar ut små- och svarthakedopping. Grågås och brunand har tillkommit som häckfåglar medan svarttärnan ses allt mer sällan. Hos vadarna är bilden lite mer splittrad där större strandpipare, rödbena och tofsvipa har ökat på sistone, medan brushane och storspov försvunnit.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Inom området förekommer till och från svarthakedopping, årta och svarttärna. Tidigare fanns även rödspov och brushane i området. En fortsatt betesdrift i området och röjningar av såväl buskage ute i våtmarken liksom av uppvuxna skogspartier på östra sidan bör kunna ge framtida förutsättningar även för dessa arter. Av övriga listade arter förekommer skedand, brunand, ljungpipare och pungmes mer eller mindre regelbundet.

Triberga-Alby mosse

Utförda åtgärder: Under perioden 1999-2003 restaurerades Triberga-Alby mosse från har varit ett igenvuxet våtmarksområde till att åter bli två alvarsjöar med en öppen vattenspegel. Genom avschaktning eller bortgrävning av vassar, starrvegetation, torvlager samt sediment har öppet vatten motsvarande 7 ha skapats.

Betetryck: Betad av nöt. Varierande hävd, från väl hävdad i norr, måttligt centralt, till ohävdad längst i söder.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Breife (1987 och 2000) har sammanfattat beståndet av våtmarksfåglar under 10 olika år från perioden 1975-2000. Det senaste året utfördes en mer omfattande och noggrann inventering än tidigare år. Till detta kan läggas inventeringarna 2002 och 2004 vilket gör att fågelbeståndet kan sägas vara väl beskrivet för denna 30-årsperiod. Trender som kan ses vid andra våtmarker syns även här. Arter som stjärtand, brushane och gulärta försvinner, medan grågåsen etablerar sig och ökar i antal.

Medan många av arterna tycks ha relativt stabila bestånd över perioden, visar ändå de senaste inventeringssiffrorna på positiva resultat av restaureringsåtgärderna. Andfåglarna har sammantaget ökat i antal och den för lokalen viktiga skrattnåskolonin har kommit tillbaka efter att ha varit borta några år. *Hotade, sällsynta och hänsynskerävande arter:* Både svarthakedopping, årta, skedand och brunand förekommer regelbundet, rödspov och storspov förekommer i närområdet och brushane har tidigare haft en spelplats vid våtmarken. En fortsatt beteshävd, som helst bör intensifieras i vissa delar bör borga för en fortsatt positiv utveckling av fågelbeståndet på platsen.

Heljemossen

Utförda åtgärder: Avverkning av björk samt röjning av vide- och tokbuskar under 2003.

Betetryck: Betad av nöt. Måttligt hävdad 2002 och välhävdad 2004 enligt inventerarna.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Inga tidigare inventeringar finns att tillgå och inga större förändringar har skett mellan de två åren. En svag ökning kan skönjas när det gäller vadarna, vilket kan vara en effekt av röjningar och ökat bete, men också kan bero på mer generella skillnader mellan åren.

Hotade, sällsynta och hänsynskerävande arter: Rödspov och storspov förekommer i området och med en fortsatt beteshävd bör förutsättningar finnas för fortsatta bestånd i området.

Kvarnkärret

Utförda åtgärder: Markant ökat betetryck från och med 2003.

Betetryck: Betad av nöt.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Området har under lång tid vuxit igen. Både i själva våtmarken där de öppna vattenytorna har försvunnit, och på framförallt de östra strandängarna där en hel tall-/björkskog vuxit upp. Redan vid inventeringen 1975 hade igenväxningen ute i våtmarken hunnit långt, men ändå fanns då fortfarande sothöna, vigg och betydande fler vadare på lokalen. Mycket små skillnader noterades i fågelbeståndet mellan 2002 och 2004. Det ökade betetrycket tycks ännu inte ha gett någon förbättring för häckande vadare.

Hotade, sällsynta och hänsynskerävande arter: Tidigare fanns här regelbundna bestånd av bl.a. rödspov, brushane och svarttärna, arter som skulle kunna återinvandra om det skulle gå att röja bort skog, öppna vattenytor och hålla en god beteshävd.

Eckelsudde FSO

Utförda åtgärder: Röjningar av ffa enbuskar under 2001.

Betetryck: Betad av nöt. Välhävdad och kanske t.o.m. lite för hårt betetryck i vissa delar enligt inventerarna.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Förutom inventeringarna 2002 och 2004 ingick området i strandängsinventeringen 1988 men då ingående i ett litet större område. Området är svårinventerat p.g.a. att många fåglar som inte häckar här uppehåller sig i området. Dels många rastande fåglar som befinner sig på sträck, men även fåglar som häckar i närheten och sen tar med sig ungpåren till Västerstadsviken (t.ex. grågås och gravand). Av de olika inventeringarna har därvid förmodligen strandängsinventeringen 1988 gett siffror i överkant, medan de senare inventerarna sannolikt varit försiktiga i överkant och redovisat lite väl låga siffror. Av materialet framgår ändå att kolonier (?) med fiskmå, silvertärna, småskrake och ejder försvunnit. Dessutom har som på andra håll strandskatan minskat i antal, medan både svärta och brushane tycks ha försvunnit som häckfåglar. Inga säkra häckningar av kärrsnäppa registrerades 2002 och 2004 (mot 4 par 1988), men sydliga kärrsnäppor observerades ändå vid flera tillfällen. I motsats till de resultaten på de flesta andra håll var annars antalet revir av vadare här något lägre 2004 än 2002.

Betande nötkreatur vid Västerstadsviken, Eckelsudde fågelskyddsområde. Foto: Charlotta Larsson

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Förutom sydlig kärrensäppa förekommer till och från även årta, brunand, rödspov och småtärna. Dessutom missgynnade arter som skedand, snatterand, svärta, skärfläcka och sydlig gulärta. Av arter upptagna i fågeldirektivet dessutom brushane och silvertärna.

Stormaren NR

Utförda åtgärder: Rójningar av tok och enbuskar samt avverkning av björkdungar, utfört under 2001.

Betetryck: Betad av nötkreatur. Vålövad enligt inventeringen.

Förändringar hos inventerade fågelarter: Fyra olika inventeringar inom området (1975, 1997 (Lindell 2000), 2002 och 2004) visar endast på mindre skillnader. Åtminstone tre arter har försvunnit under de senaste årtiondena; svarthakedopping, stjärtand, och skrattnäs. Under samma period har grågås och gråtrut etablerat sig som häckare. En ökad näringsansamling och därmed ökad vegetation i den centrala våtmarken har efterhand tagit över tidigare öppna vattenytor. Detta i kombination med skrattnäskolonin försvinnande förklarar förmodligen varför t.ex. vigg och svarthakedopping försvunnit.

Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter: Årta häckar fortfarande och lokalen har en potential för att härbärgera flera andra krävande arter, men sannolikt behöver då en del av den ökande vegetationsmassan ute i våtmarken reduceras.

Sammanfattning

År 2002 och 2004 utfördes fågelinventeringar i några av Ölands sjömarker och inlandsvåtmarker. Alla inventerade områden ingår i nätverket Natura 2000 och i LIFE-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet*. Totalt 18 områden spridda över Öland inventerades. Syftet med inventeringen var flera, dels att se sambanden mellan vegetation, hävdstatus och fågelfauna, dels identifiera lokaler för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter, samt att utvärdera restaureringsåtgärdernas effekter på fågellivet.

För att få ett längre perspektiv på fågelfaunans utveckling i berörda områden har jämförelser gjorts med flera andra inventeringar vilka sträcker sig cirka 30 år bakåt i tiden.

Även om 2004 förmodligen var ett ovanligt bra år för flera av de ingående arterna, kan man sammanfattningsvis säga att de röjningsåtgärder som utförts, tillsammans med en vidmakthållen eller utökad beteshävd, medfört att flera arter haft en gynnsam utveckling medan andra arter sannolikt

bromsats i deras nedåtgående trender. Alla slutliga effekter av de insatser som gjorts har vi förmodligen ännu inte heller hunnit registrera, och kan beteshävdnen vidmakthållas och i vissa fall utökas efter kompletterande röjningar finns förutsättningar för ytterligare förbättringar.

Ur ett trettioårigt perspektiv kan sägas att följande arter (i aktuella områden) varit på tydlig nedgång: Svärta, stjärtand, brushane, storspov, sydlig kärrsnäppa, strandskata, roskarl, svarttärna och gulärta. Däremot finns följande arter som haft en positiv utveckling: Gråhakedopping, grågås, vitkindad gås, samt kanske tofsvipa och fiskmås.

Referenser

- Breife, B. 1981. Fågelfaunan i Knisa mosse, förr och nu. *Calidris* 10:23-34.
- Breife, B. 1987. Alby och Triberga mosse. *Calidris* 16 :75-84.
- Breife, B. 2000. Våtmarksfåglar i Alby och Triberga mosse. Inventering år 2000 och en tillbakablick. *Calidris* 29:6-15.
- Carlsson, L. 1993. Inventering av häckande våtmarksfåglar i Bårbykärret. *Calidris* 22:128-133.
- Carlsson, L. & Wallin, M. 1999. Bårbykärret 1999. *Calidris* 28:17-21.
- Cederberg, B. & Löfroth, M., red. 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. ArtDatabanken, SLU Uppsala.
- Fritz, Ö. 1981. Lenstad mosses fågelfauna. *Calidris* 10:90-100.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2000. Rödlisterade arter i Sverige - The 2000 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU Uppsala.
- Joelsson, J., Pettersson, J. & Johansson, J. 1995. Häckfåglar i Bårbykärret 1995. *Calidris* 24:101.
- Johansson, O. 1983. Naturreseptatet Högenäs orde. *Calidris* 12:75-90.
- Lindell, L. 2000. Inventering av Ölands fågelskyddsområden. *Calidris* 29:30-35.
- Ottosson, U., Johansson, K. & Pettersson, J. 1989. Häckfågelbestånden av and- och måsfåglar samt vadare på Ölands strandängar. *Calidris* 18:47-87.
- Pettersson, J. 2001. Fåglar på ölands sjömarker 1988 och 1998. *Meddelande 2001:12*. Länsstyrelsen i Kalmar. 164 s.
- Rodebrand, S. 1975. Ornitologisk inventering av Södviken, Vässby fjärd och Gredaviken 1975. Skogsvårdsstyrelsen. Västervik. 18 s.
- Rodebrand, S. 1979. En våtmarksinventering på Öland. *Calidris*, 8:133-150. Originalmaterialet förvaras på länsstyrelsen (2 pärmar innehållande bl.a. några sidor text, kartsnitt, samt foton på varje objekt).
- Rodebrand, S. 1979b. Petgårdeträsk naturreservat. *Calidris* 8:103-116.
- Rodebrand, S. 1981. Häckande våtmarksfåglar vid Bårbykärret 1975-1981. *Calidris* 10:233-239.
- Waldenström, A. Inventering av Dröstorpsmossen 2002. *Calidris* 32:26-31.
- Åkerman, J. 1990. Häckfågelfaunan i Djurstad träsk 1988. *Calidris* 19:30-36.
- Åkerman, J. 1993. Petgårdeträsk naturreservat. *Calidris* 22:8-13.
- Åkerman, J. 1997. Djurstads träsk naturreservat, skötselplan och inventering 1995. *Calidris* 26:5-11.
- Åkerman, J. 1997b. Petgårde träsk naturreservat. *Calidris* 26:45-53.
- Åkerman, J. 1998. Häckfåglar i Möckelmossen 1998. *Calidris* 27:109-115.
- Åkerman, J. 2000. Dröstorpsmossen. En revirkartering av doppingar, and- och måsfåglar samt vadare år 2000. *Calidris* 29:24-27.
- Ålind, P. 1981. Vegetation och fågelfauna i Djurstadträsk naturreservat. *Calidris* 10:207-232.
- Ålind, P. 1997. Vart har Stora Alvarets vadare tagit vägen? – resultat från en häckfågeltaxering våren 1997. *Calidris* 26:81-107.
- Ålind, P. & Lindell, L. 2001. Häckande fåglar på Stora Alvaret 1999. *Calidris* 30:32-47.

Bilaga 1. Inventeringsområden och inventerare

Inventerade områden i Borgholms kommun:

Område	Inventerare år 2002	Inventerare år 2004
Höganäs orde NR	Linus Karlsson/Daniel Ytterman	Staffan Rodebrand
Hallnäs	Staffan Rodebrand	Staffan Rodebrand
Södviken NR	Lars Lindell & Lennart Carlsson	Lars Lindell & Lennart Carlsson
Hjälmsstad NR	Lars Lindell & Lennart Carlsson	Lars Lindell & Lennart Carlsson
Marsjö NR	Lars Lindell & Lennart Carlsson	Lars Lindell & Lennart Carlsson
Östra Vässby NR	Staffan Rodebrand	Staffan Rodebrand
Knisa mosse NR	Borgholmsskådarna*	Christian Cederroth
Husvalla	Staffan Rodebrand	Staffan Rodebrand
Djurstad träsk NR	Borgholmsskådarna*	Christian Cederroth
Petgårde träsk NR	Borgholmsskådarna*	Christian Cederroth

Inventerade områden i Mörbylånga kommun:

Område	Inventerare år 2002	Inventerare år 2004
Dröstorpmossen	Anders Waldenström	Anders Waldenström
Frösslunda mossen	Anders Måhlén	Anders Måhlén
Södra Utmossen	Björn Olsen	Björn Olsen
Möckelmossen	Håkan Örtman	Håkan Örtman
Triberga-Alby mosse	Bertil Breife	Bertil Breife
Heljemossen	Peter Nilsson	Peter Nilsson
Bårbykärret	Mats Wallin	Mats Wallin
Kvarnkärret	Tommy Knutsson	Tommy Knutsson
Eckelsudde FSO	Liselott Wetterstrand-Dahlgren/Eva Öberg	Liselott Wetterstrand-Dahlgren/Eva Öberg
Stormaren NR	Mats Wallin	Mats Wallin

* Göran Holm, Tobias Berger, Martin Johansson, Johan Petersson, Stina Nilsson och Mats Axelsson.

Bilaga 2. Metodik vid inventering av fågelfaunan i några av Ölands sjömarker och våtmarker

Under våren 2002 kommer häckfågelfaunan inom vissa utvalda områden på Öland att inventeras genom Länsstyrelsens och Ölands Ornitologiska Förenings försorg. Undersökningen ska bilda en grund för uppföljning av åtgärder utförda inom LIFE-projektet "Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet" 2002–2004.

Mål

Beskriva förekommande samband mellan vegetation, hävdstatus och fågelfauna i syfte att ge möjlighet för ett optimalt hänsynstagande till de från fågelskyddssynpunkt mest intressanta arterna vid planering av framtida markanvändning.

Identifiera lokaler för hotade, sällsynta och hänsynskrävande fågelarter samt delge informationen till länsstyrelsen som underlag för beslut om hänsynstagande vid planering av skötsel- och restaureringsinsatser.

Utvärdera olika restaureringsåtgärders effekter på fågellivet.

Metodik

Varje område ska besökas vid minst fyra tillfällen under våren. Första besöket görs omkring den 25 april, det andra omkring den 10 maj, det tredje omkring den 25 maj och det fjärde omkring den 10 juni.

Varje besök ska förläggas från soluppgången och framåt. Vissa områden som ska inventeras är så stora att en person knappast hinner med dem under ett morgonpass. Det är upp till respektive inventerare att bedöma när fågelaktiviteten sjunkit så mycket att det är dags att avsluta besöket. En lämplig riktpunkt kan vara att åtminstone efter mitten av maj inte fortsätta inventerandet efter kl. 10 vid soligt väder. Mulet väder innebär naturligtvis högre aktivitet och att inventeringen kan pågå längre än i soligt väder.

Inventeringen kommer inte att omfatta samtliga arter utan begränsas till följande:

- Andfåglar (inkl. doppingar, gäss och svanar)
- Vadare
- Måsar och tärnor
- Gulärta

Givetvis är ni trots denna begränsning välkomna att även registrera observationer av andra, mer sällsynta häckfåglar. Hittar ni t ex ett bebott bo av stenfalk eller ängshök inom ert inventeringsområde är det mycket välkommet om ni markerar det på besökskartan och rapporterar det.

De olika grupperna ska inventeras med följande metoder:

- Andfåglar: Parräkning, kompletterat med boräkning
- Vadare: Revirkartering samt boräkning
- Måsar och tärnor: Boräkning, kompletterat med parräkning
- Gulärta: Revirkartering

Parräkning

Antalet par av samtliga arter änders uppskattas genom räkning av stationära hannar som varaktigt uppehåller sig på en sannolik häckplats samt uppfyller något av följande villkor, nämligen att de uppträder

- 1) tillsammans med honor (par)
- 2) ensamma
- 3) i grupp om 2–5 hannar

Hannar av nämnda slag representerar par.

Större rena hanflockar utesluts, liksom flockar med jämnare könskvot, vilka genom sitt uppträdande indikerar att de är rastande.

Antalet par av gäss och svanar uppskattas genom räkning av

- 1) antal par
- 2) antal ensamma individer, vilka ska betraktas som par

Flockar av tre eller flera individer betraktas som icke häckande och räknas därför ej. Den här metoden kan användas som komplement till boräkning för doppingar och sothöna.

Boräkning

Som häckning räknas bon med kullar som är under läggning (4 ägg i fullagd kull för de flesta vadare samt måsar och tärnor) eller ruvning samt kläckta, rövade eller övergivna bon, dvs. varje bo där det kan konstateras att minst ett ägg värpts. Det häckande beståndets storlek är lika med summan av alla bon med ägg och/eller ungar. Bobalar i vilka äggläggning inte skett räknas enbart som indikation på häckning.

Boräkning blir aktuell i första hand där måsar och tärnor samt andfåglar häckar i täta bestånd eller i mindre kolonier. Där bestånden utgörs av något enstaka par kan parräkning ge ett acceptabelt resultat. Boräkning görs vid ett tillfälle i samband med ett besök. Det är upp till inventeraren att bedöma lämplig tidpunkt för räkningen. Var noga med att markera vilka bon som räknats t.ex. med växtrester.

På besökskartan (se nedan) görs en markering runt det område som boräknats, varefter resultatet (art, antal par) skrivs på baksidan av kartan.

Revirkartering

Alla sedda och hörda fåglar med revirindikerande beteende antecknas på rätt plats på besökskartan (se nedan). De förkortningar på fågelnamn som finns angivna på sista sidan används. Inventeringsområdet genomströvas så att ingen del av det kommer att befinna sig mer än 100 meter från den rutt som inventeraren gått.

Beteenden som kan noteras på besökskartan är:

individ av arten NN som avgett ett läte som har revirindikerande betydelse t.ex. varningsläte

spelande individ av arten NN

spelande individ av arten NN vars position inte kunnat bestämmas med säkerhet (Används för arter med stora revir vid lätesregistreringar på avstånd t.ex. storspov)

två samtidigt spelande individer av arten NN

en spelande individ av arten NN som förflyttat sig från en plats till en annan

hanne

hona

bo av arten NN, antalet ägg eller ungar kan tillfogas

OBS! *Ambitionen ska vara att få så många samtidigt observationer som möjligt från grannrevir av samma art!*

De flesta förekommande vadare och gulärta är ganska lätta att kartera. För tofsvipa och strandkata och i vissa fall rödspov rekommenderas räkning av bon/ruvande fåglar på avstånd från lämpliga utsiktspunkter som komplement. Vad gäller brushane ska dels antalet spelande hannar, dels antalet påträffade, varnande, oroliga eller i övrigt revirindikerande honor noteras.

Besökskartor

Dessa är kopior av ekonomiska kartan, om möjligt i skala 1:5000 (1 cm är lika med 50 meter). Yttre gränsen för inventeringsområdet är markerad med färg på en av kartkopiorna.

Innan varje inventeringstillfälle ska datum och inventerarens namn anges på baksidan. Om ett område inte kan karteras vid ett tillfälle ska det markeras på kartan vilken del av området som gjorts när och av vem. Var noga med att eventuella artförkortningar och symboler görs tydliga samt att de sätts på så exakt plats på kartan som möjligt.

Artkartor

Alla registreringar på besökskartorna ska föras över på särskilda artkartor. En karta används för en art i ett område. De arter som karterats med boräkning kan dock redovisas på en och samma "artkarta".

De olika reviren kommer (förhoppningsvis) att avtecknas som svärmar av registreringar. Överföringen till artkartor ska göras successivt efter varje besök. Det gör det möjligt att upptäcka frågetecken vad gäller avgränsning av vissa revir och därmed möjlighet att kontrollera dem i fält i samband med följande besök.

Var noga vid överföringen. Stryk registreringarna på besökskartan efterhand så att inte någon glöms bort. Fall inte för frestelsen att ”justera” läget av observationerna för att få ” snyggare” svärmar av registreringar.

Hävdbedömning

En översiktlig bedömning av hävden bör göras för varje inventerat område. Om denna skiljer sig väsentligt åt mellan olika delar av området bör de olika delarna markeras på en speciell karta.

Bedömningen görs enklast i samband med det första besöket enligt följande mall:

Välhävdad Marken betas eller slås och fjolårsgräs samt gräsförnafile saknas. Träd och busksnår expanderar inte.

Måttligt hävdad Fjolårsgräs finns kvar i ruggar här och där. Viss gräsförnafile finns på delar av området. Buskplantor röjs inte bort och busksnår har börjat att expandera

Svagt hävdad Fjolårsgräs täcker stora delar av området och förnafile finns över grässvålen. Rövning av träd och buskar förekommer inte.

Hävd saknas Området täckt av fjolårsgräs och gräsförnafile. Träd och buskar expanderar. Betesstängsel raserade eller borttagna.

Förkortningar av artnamn

Den följande listan omfattar några av de arter som kan förväntas. Arterna presenteras i bokstavsordning och efter varje artnamn står den förkortning som kan användas om man vill. För arter som inte är upptagna på listan kan egna koder läggas till.

Brushane	BH	Rödspov	RS
Enkelbeckasin	EB	Skedand	SH
Fiskmås	FM	Skrattmås	BL
Gravand	SD	Snatterand	GA
Grågås	GG	Sothöna	FA
Gråtrut	GT	Stjärtand	PI
Gräsand	MA	Storspov	CU
Gulärla	GÄ	Strandskata	OY
Höksångare	HÖ	Större strandpipare	SS
Knölsvan	KS	Svarthakedopping	PA
Kricka	KR	Tofsvipa	TV
Kärrensäppa	CA	Törnskata	TS
Ljungpipare	LP	Vigg	VI
Rödbena	RB	Årta	ÅR

Vad ska redovisas?

Renritade artkartor (en per art) tillsammans med en sammanställning över resultatet i tabeller och text. Gärna också kommentarer om eventuella åtgärder som inventeraren anser skulle gagna fågellivet i området.

Art		S:a 2002	Högenäs	Hallnäs	Södviken	Hjälmsås	Marsjö	Ö. Väsby	Kuisa	Husvalla	Djunstad	Petgårde	Drörestorp	Frösslund	S:a Utmo	Möckelm	Triberga	Heljemos	Bärbykärn	Kvamkärn	Eckelsud	Stomaren
Bläsand	BA	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Brunand	PO	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0
Brushane	BH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ejder	EJ	117	0	105	0	0	0	6	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Enkelbeckasin	EB	55	0	0	0	0	0	0	3	2	3	5	4	3	4	5	4	6	5	6	1	4
Fisknås	FM	52	2	17	5	0	3	8	3	1	0	0	0	0	4	1	0	1	1	5	1	
Gravand	SD	36	4	13	0	0	0	3	0	6	0	0	0	2	3	0	0	0	3	1	1	0
Grågås	GG	82	0	7	0	0	10	16	7	10	1	8	1	1	4	7	7	0	1	0	0	2
Gråhakedopping	PG	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
Gråtrut	GT	10	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3
Gräsand	MA	105	1	18	1	0	0	4	6	14	3	8	2	6	4	7	18	0	5	2	2	4
Gulåda	GÅ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Havstrut	HT	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Kanadagås	KG	4	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Knölsvan	KS	26	2	16	0	0	0	0	2	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1
Kricka	KR	14	0	1	0	0	0	0	1	0	0	4	0	0	1	1	2	0	1	0	2	1
Kärnsnäppa	CA	5	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Ljungpipare	LP	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Roskarl	RK	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rödbena	RB	98	3	9	4	0	3	5	2	7	2	6	4	1	5	6	3	5	6	4	20	3
Rödspov	RS	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Silvertäma	ST	12	0	3	3	0	0	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Skedand	SH	19	1	3	1	0	0	2	0	2	0	4	1	0	1	0	1	0	1	0	2	0
Skogssnäppa	TO	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Skrattnås	BL	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	5	0	122	0	3	0	0	0
Skräntäma	SC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skäggdopping	PC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skärfläcka	SF	30	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0
Småskrake	MS	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smätäma	SA	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Snatterand	GA	5	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Sothöna	FA	51	2	0	0	0	0	2	0	2	0	7	4	2	0	2	7	0	17	0	0	6
Stonskrake	MM	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stöspov	CU	6	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0
Strandskata	OY	35	3	11	1	1	1	4	0	4	0	0	0	0	1	2	0	1	1	5	0	0
Större strandpipare	SS	65	3	9	4	3	6	10	0	3	0	0	3	1	0	4	0	1	2	1	15	0
Svarthakedopping	PA	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Svartäma	CN	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svärta	SV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tofsvipa	TV	152	3	16	6	3	11	19	2	17	2	10	3	2	3	6	2	8	9	6	20	4
Vigg	VI	23	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	16	0	0	0	2	0
Vitkandad gås	VG	35	0	18	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Åtta	ÅR	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1
Summa		1223	31	265	27	8	34	84	29	94	11	58	36	20	32	50	193	23	64	23	111	30

Art		S:a 2004	Högenäs	Hallnäs	Södsviken	Marsjö-H.Ö.	Vässby Knisa	Husvalla	Djurstad	Petgårde	Drörestorp	Frösslund	S:a Utmo	Möckelm	Triberga-	Heljemos	Bärbykärn	Kvarnkärn	Eckelsud	Stormaren	
Bläsand	BA	8	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
Brunand	PO	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	1	0	1	0	
Erushane	BH	8	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ejder	EJ	134	6	110	0	0	3	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
Enkelbeckasin	EB	79	2	1	0	0	4	6	6	10	11	3	2	5	5	5	5	6	2	4	
Fiskmåås	FM	64	1	32	2	1	11	6	1	0	0	0	0	3	2	0	0	1	4	0	
Gravand	SD	43	6	14	0	0	2	0	8	0	1	0	5	4	0	0	3	0	0	0	
Grågås	GG	94	2	25	0	8	7	5	12	0	5	2	4	5	5	7	0	2	0	2	3
Gråhakedopping	PG	8	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	0	3	0	0	0	
Gråtrut	GT	18	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Gräsand	MA	115	5	13	1	0	5	10	9	6	12	4	6	5	6	19	1	6	1	2	4
Gulåla	GA	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
Havstrut	HT	4	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
Kanadagås	KG	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	
Knölsvan	KS	41	2	24	0	0	2	2	2	0	1	1	1	0	1	2	0	1	0	1	1
Kucka	KR	20	1	3	0	0	2	0	1	0	6	0	0	2	0	3	0	0	2	0	
Kärnsnäppa	CA	6	0	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Ljungpipare	LP	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Roskarl	RK	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rödbena	RB	111	5	6	6	5	6	5	7	3	4	5	1	8	8	3	8	7	4	18	2
Rödspov	RS	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	
Silvertäma	ST	28	2	10	7	0	6	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
Skedand	SH	21	0	1	0	0	2	1	2	1	6	0	0	2	2	0	0	0	4	0	
Skogssnäppa	TO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Skrattmåås	BL	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	155	0	0	0	0	0	
Skräntäma	SC	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Skäggdopping	PC	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Skärfläcka	SF	28	3	4	0	1	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	
Småskrake	MS	5	1	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Småtäma	SA	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Snatterand	GA	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	0	
Sothöna	FA	63	6	0	0	0	4	0	3	0	12	2	2	0	6	7	0	16	0	5	
Storskrake	MM	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Storspov	CU	7	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	2	0	0	0	0	
Strandskata	OY	38	5	12	1	3	3	0	4	0	0	0	0	1	3	1	1	0	3	1	
Större strandpipare	SS	60	8	7	4	5	10	0	5	0	0	3	1	0	3	0	1	1	1	11	0
Svarthakedopping	PA	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	
Svarttäma	CN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Svärta	SV	6	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tofsvipa	TV	185	10	26	8	9	29	6	15	14	14	2	2	5	7	3	6	6	5	14	4
Vigg	VI	26	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	5	20	0	0	0	0	0	
Vitkindad gås	VG	78	0	66	0	1	2	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Årta	ÅR	12	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	1	2	0	0	0	2	1	
Summa		1500	72	381	32	33	115	43	110	34	80	23	26	33	60	239	26	52	18	96	27

Art	Inland	kust	S:a 2002
Bläsand	0	3	3
Brunand	6	0	6
Brushane	0	0	0
Ejder	0	117	117
Enkelbeckasin	52	3	55
Fiskmåås	11	41	52
Gravand	9	27	36
Grågås	39	43	82
Gråhakedopping	5	0	5
Gråtrut	3	7	10
Gräsand	65	40	105
Gulärta	0	1	1
Havstrut	0	3	3
Kanadagås	1	3	4
Knölsvan	8	18	26
Kricka	11	3	14
Kärnsnäppa	1	4	5
Ljungpipare	2	0	2
Roskarl	0	1	1
Rödbena	47	51	98
Rödspov	1	0	1
Silvertäma	1	11	12
Skedand	8	11	19
Skogssnäppa	1	0	1
Skrattmåås	137	0	137
Skräntäma	0	0	0
Skäggdopping	0	0	0
Skärfläcka	0	30	30
Småskrake	0	2	2
Småtäma	0	4	4
Snatte rand	1	4	5
Sothöna	45	6	51
Storskrake	2	0	2
Storspov	4	2	6
Strandskata	5	30	35
Större strandpipare	12	53	65
Svarthakedopping	4	0	4
Svartäma	4	1	5
Svärta	0	0	0
Tofsvipa	57	95	152
Vigg	20	3	23
Vitkindad gås	0	35	35
Ärta	7	2	9
	0	569	654
			1223

Art	inland	kust	S:a 2004
Bläsand	0	8	8
Brunand	6	1	7
Brushane	0	8	8
Ejder	0	134	134
Enkelbeckasin	64	15	79
Fiskmåås	12	52	64
Gravand	13	30	43
Grågås	38	56	94
Gråhakedopping	6	2	8
Gråtrut	2	16	18
Gräsand	80	35	115
Gulärta	0	3	3
Havstrut	0	4	4
Kanadagås	2	1	3
Knölsvan	10	31	41
Kricka	11	9	20
Kärnsnäppa	1	5	6
Ljungpipare	1	0	1
Roskarl	0	1	1
Rödbena	58	53	111
Rödspov	2	0	2
Silvertäma	0	28	28
Skedand	12	9	21
Skogssnäppa	0	0	0
Skrattmåås	156	0	156
Skräntäma	0	1	1
Skäggdopping	0	3	3
Skärfläcka	0	28	28
Småskrake	0	5	5
Småtäma	0	2	2
Snatte rand	1	5	6
Sothöna	50	13	63
Storskrake	1	1	2
Storspov	5	2	7
Strandskata	7	31	38
Större strandpipare	10	50	60
Svarthakedopping	3	0	3
Svartäma	0	0	0
Svärta	0	6	6
Tofsvipa	74	111	185
Vigg	26	0	26
Vitkindad gås	0	78	78
Ärta	10	2	12
	0	661	839
			1500